

T.C.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

Erişim ve Tarifeler Dairesi Başkanlığı

Tarih : 07.02.2024

Sayı : 24-003

Konu: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun web sayfasında 19.01.2024 tarihinde yayınlanan 02.01.2024 tarih ve 2024/DK-ETD/15 sayılı kararında, bu konuda Kurum'un düzenleme hakkının saklı tutulmuş olmasından yola çıkılarak; Kurul kararı eki "**Dönüşüm Süreci**" **dokümanının** başvurumuzda belirtilen hususlar (bölgesel yaklaşım belirlenerek zaman ve yer planları işletmecilerle paylaşılarak, bildirim sonrası en az iki (2) yıla yayılmış bir dönüşüm planı çerçevesinde) gözetilerek daha net, açık ve yoruma yer bırakmayan bir açıklıkta ele alınıp IP VAE'nin tüm koşul ve gereklilikleriyle uygulamaya alınması ve **SAYE uygulamasına öncelik verecek** bir bakış açısıyla **yeniden düzenlenmesi**, Dernek üyesi işletmeciler ile abonelerinin mağdur duruma düşmelerinin engellenmesini teminen belirtilen işlemler/süreçler tamamlanana kadar işbu Kurul kararına konu fiber dönüşüm sürecinin başlatılmaması istemini içerir yasal başvurudur.

A. Türk Telekomünikasyon AŞ.nin 15.01.2024 Tarihli Bildirimine Konu Kurul Kararı ile Bakır Altyapıdan Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm Süreci

---

1. Türk Telekomünikasyon AŞ. Toptan Satış Genel Müdür Yardımcılığı tarafından TELKODER üyesi işletmecilere gönderilen 15.01.2024 tarih ve "Fiber Altyapıya Dönüşüm Süreci Kurul Kararında Yer Alan REYET değişiklikleri" konusu e-posta bildiriminde;

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun 02.01.2024 tarihli ve 2024/DK-ETD/15 sayılı "Türk telekom Tarafından Fiber Yatırımı Yapılan Binalarda Son Kullanıcıların Bakır Altyapıdan Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm süreci" konulu Kurul kararı uyarınca Türk Telekomünikasyon AŞ. Referans Yerel Ağa Ayrıştırılmış Erişim Teklifinin Ana Metninden 5.15.3.1., 5.15.3.2. ve 5.15.3.3.. maddeleri çıkartılmıştır. Buna göre hazırlanan güncel Referans Yerel Ağa Ayrıştırılmış Erişim Teklifi web sayfamızda yayımlanmıştır.

denildiği görülmüştür. Aynı tarihli "Eve Kadar Fiber Dönüşüm Süreci Onaylanmıştır" başlıklı e-postada ise,

Bakır altyapı üzerinden hizmet alan abonelerin fiber altyapıya ve tarifelere aktarılmasının sağlanması ve sonrasında bakır altyapı üzerinden işletmecilere sunulan toptan hizmetlerin sonlandırılmasına yönelik hazırlanan "Türk Telekom Tarafından Fiber Yatırımı Yapılan Binalarda, Son Kullanıcıların Bakır Altyapıdan Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm Süreci" Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun 02.01.2024 tarihli ve 2024/DK-ETD/15 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmıştır. Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm Sürecinin uygulama esasları ekte yer almaktadır

"Türk Telekom Tarafından Fiber Yatırımı Yapılan Binalarda, Son Kullanıcıların Bakır Altyapıdan Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm Süreci"nin 3.5. Maddesinin uygulanabilmesi için ilgili otomasyon sistemlerinde Şirketimiz tarafından yapılacak sistemsel geliştirmelerin en geç 6 ay içerisinde tamamlanması için süre verilmiştir.

denilerek, aynı Kurul kararına (02.01.2024 tarihli ve 2024/DK-ETD/15 sayılı karar) dayalı olarak hazırlandığı anlaşılan **Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm Sürecinin Uygulama Esasları** paylaşılmıştır.

2. Türk Telekom tarafından gönderilen bu e-postalar üzerine Kurum'a başvuruda bulunarak Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun 02.01.2024 tarih ve 2024/DK-ETD/15 sayılı kararı ve varsa benzeri nitelikteki Kurul kararlarının Kurum web sayfasında yayımlanması isteminde bulunulmuştur.

3. Başvurumuz sonrasında, 19.01.2024 tarihinde Kurum web sayfasına anılan 02.01.2024 tarihli Kurul kararı ve eki "Türk telekom Tarafından Fiber Yatırımı Yapılan Binalarda, Son Kullanıcıların Bakır Altyapıdan Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm Süreci" belgesi yayınlanmıştır.

4. Kurul kararında; Türk Telekom tarafından sunulan teklifin değerlendirilmesiyle, Kurum'un düzenleme hakları saklı kalmak kaydıyla;

1) Ek'te yer alan "Türk Telekom Tarafından Fiber Yatırımı Yapılan Binalarda, Son Kullanıcıların Bakır Altyapıdan Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm Süreci"nin onaylanması,

2) "Türk Telekom Tarafından Fiber Yatırımı Yapılan Binalarda, Son Kullanıcıların Bakır Altyapıdan Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm Süreci"nin 3.5. Maddesinin uygulanabilmesi için ilgili otomasyon sistemlerinde Türk Telekom tarafından yapılacak **sistemsel geliştirmelerin işbu Kurul Kararının tebliğ tarihinden itibaren en geç 6 (altı) ay içerisinde tamamlanması,**

3) 22.02.2022 tarihli ve 2022/DK-ETD/53 sayılı Kurul Kararı ile güncellenen Türk Telekomünikasyon A.Ş. Referans Yerel Ağa Ayrıştırılmış Erişim Teklifinin Ana Metin 5.15.3.1., 5.15.3.2. ve 5.15.3.3. maddelerinin ilgili **referans tekliften çıkarılması,**

4) 02/07/2012 tarihli ve 2012/DK-10/303 sayılı Kurul Kararı'nın yürürlükten kaldırılması,

5) İşbu Kurul Kararı ile onaylanan “*Türk Telekom Tarafından Fiber Yatırımı Yapılan Binalarda, Son Kullanıcıların Bakır Altyapıdan Eve Kadar Fiber Altyapıya Dönüşüm Süreci*”nin ve değişiklik yapılan Türk Telekomünikasyon A.Ş. Referans Yerel Ağa Ayrıştırılmış Erişim Teklifinin, Kararın tebliğini müteakiben 3 (üç) gün içerisinde Türk Telekom internet sayfasında yayımlanması, kararlaştırılmıştır.

5. Kararın eki olan “**Dönüşüm Süreci**” dokümanına bakıldığında; dönüşüm sürecinde ilk olarak bina ve abone bilgileri bildirimleri yapılacağı, bu bildirimlerin yapıldığı binalarda, Türk Telekom tarafından xDSL şebeke/bakır altyapı üzerinden verilen hizmetlerin sonlandırılması kararı alındığında, tüm işletmecilere ‘Hizmet Sonlandırma Bildirimi’ yapılacağı, bu bildirim takip eden 90 gün içinde dönüşüm kapsamında geçişin tamamlanması gerektiği, bu sürenin sonunda bakır altyapı üzerinden verilen toptan seviyedeki erişim hizmetlerinin sonlandırılacağı, bunun için ayrıca bir bilgilendirme yapılmayacağı, bu süreçte Türk Telekom’dan kaynaklı fiber hizmetin sunulmaya başlanamaması durumunda hizmetin sonlanması ve/veya bakır şebekenin kaldırılmasının söz konusu olamayacağı belirtilerek bazı diğer hususlara yer verildiği görülmüştür.

B. Dönüşüm Süreci ve Takviminin Belirsiz Olmasının Dernek Üyesi İşletmeciler ve Aboneleri Açısından Sorunlu Olması

6. Bilgi toplumuna giden süreçte elektronik haberleşme altyapısının önemi açıktır. TELKODER olarak yıllardan bu yana altyapının güçlendirilmesi ve özellikle fiber altyapı tesisi, yaygınlaştırılması için yaptığımız çalışmalar ortadadır. Ancak, bu sürecin 5809 sayılı Kanun’un özünü oluşturan serbestleşme ve rekabetin tesisi temelinde yürütülmesi gerekirken, başlangıçta Türk Telekom lehine getirilen muafiyet kararı ile bu kararın geçerli olduğu süre boyunca kaybedilen zaman, akabinde de gerekli düzenlemelerin zamanında yürürlüğe sokulmaması ve muafiyetin fiilen devam ettirilmesi nedeniyle kaybedilen zaman ciddi bir olumsuz sonuç doğurmuştur.

7. Bu ekseninde, fiber altyapıya geçişle ilgili uygun ve doğru zamanda alınan tüm kararları desteklemekle birlikte, işbu başvuruya konu 02.01.2024 tarihli Kurul kararı ve eki “Dönüşüm Süreci”

dokümanında Dernek üyesi işletmecilerin ve abonelerinin haklarını güvence altına alan bir belirliliğin olmaması doğru bulunmamıştır.

(Yukarıdaki süreler asgari/örneklem olarak ifade edilmiştir)

8. Kurul kararı eki dokümanda, **belirli süreçler için süreler öngörülmüşse de bir bütün olarak bu sürecin ne kadar sürede tamamlanacağına dair nihai bir süre belirlenmediği** gibi işletmeciler için önem taşıyan **abone/bina bildirimi ile hizmet sonlandırma bildirimi arasındaki süreler belirsiz bırakılmıştır**. Bu karara dayalı uygulamanın yaklaşık olarak **11 milyon xDSL** abonesini etkilediği düşünüldüğünde, yurt dışındaki benzer uygulamalar da gözetilerek;

- ➔ dönüşüm süreci için -asgari iki (2) yıl olacak şekilde-bir süre (başlangıç ve bitiş tarihleri ile) belirlenmesi,
- ➔ bu süre zarfında işletmeciler için öngörülebilir olacak şekilde süreç akış şemasının ortaya konulması,
- ➔ Kurul kararında ‘bina’ merkezli bir süreç tanımlanmışsa da yurt dışındaki örnekler de gözetilerek sürecin ‘bölgesel’ temelde ve dönemlik hedefler kapsamında hangi sayıda bölgenin kapatılacağı ilan edilerek tasarlanması,
- ➔ abone/bina bildirimi ile hizmet sonlandırma bildirimi arasındaki sürelerin daha net, tartışmaya yer vermeyecek şekilde ve dokuz (9) aydan az olmamak üzere belirlenmesi,
- ➔ kapatma uygulamasının ‘ticari kapatma’ ve ‘teknik kapatma’ olarak iki başlıkta ele alınarak, her bir sürecin net, açık, yoruma yer vermeyecek bir açıklıkta, makul sürelerle birlikte belirlenerek duyurulması,
- ➔ hizmet sonlandırma için belirlenen doksan (90) günlük sürenin çok kısa olduğu gözetilerek on iki (12) aydan daha az olmamak üzere daha makul bir sürenin belirlenmesi,

yerinde olacaktır. Dönüşüm sürecinin bir bütün olarak takvimlendirilmesi çok büyük önem taşımaktadır. Zira, genel anlamda, tüm diğer ülke uygulamalarında; yeni nesil işletmecilerin bakır altyapı ürünü kullanma oranı ve hangi erişim yöntemini çoğunlukla tercih ettiklerine göre dönüşüm

süreci ele alınmaktadır. Bu çerçevede, ülkemizde VAE yönteminin yoğun kullanımı gözetilerek asgari iki (2) olmak üzere üç (3) yıla kadar yayılan bir süreçte bu dönüşümün tamamlanması gerek işletmeciler gerekse aboneleri/son kullanıcıları için çok daha anlamlı olacaktır.

C. Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim (SAYE) Yükümlülüğü ile IP VAE Tüm Koşullarıyla Uygulamaya Geçirilmeden Dönüşüm Süreci Tasarımının Kanun'a Aykırı Olması

---

9. 2013 yılında “*Toptan fiziksel şebeke altyapısına erişim pazarı*” dokümanı görüşe açılmıştır. Bu dokümana ilişkin TELKODER tarafından sunulan görüşlerde, “*Avrupa Komisyonun fiber ayrıştırmanın teknik olarak elverişli olmaması konusunu gerekçe olarak kabul etmemekte olduğu ve her bir teknik sorun için çözüm yolunun bulunduğu, fibere sanal erişim (VULA..) yöntemi ile yeni işletmecilere hizmet farklılığı yaratabilme, fiberden istedikleri kadar bant genişliği satın alma, son kullanıcı cihazını seçebilme imkanları sağlanabildiği..*” belirtilerek **SAYE/VULA'nın pazar analizine dahil edilmesi** istenilmiştir.

10. TELKODER görüşü sonrasında Kurum tarafından yapılan değerlendirmede, konunun önemi kabul edilmiş

ve

Yukarıda yer verilen tablo VULA'ya ilişkin genel bir çerçeve ortaya koysa da ülkemiz açısından bu yükümlülüğün ele alınması ayrı ve kapsamlı bir değerlendirme gerektirmektedir. VULA hizmetinin ilgili pazar kapsamında ayrı bir ürün olarak sunulup sunulmayacağı hususu kamuoyu görüşlerine çıkılan 12.4.1 referans numaralı dokümanda yer verilmemiştir. Bu kapsamda, söz konusu ürüne ilişkin talep ve ihtiyacın kapsamı, VULA ürününün Türkiye'de uygulanabilirliği, söz konusu ürüne ilişkin teknik ve ekonomik unsurlar, asgari koşullar ve sair detaylar bakımından incelenmesi gerekmektedir. Söz konusu incelemenin yapılabilmesi için gereken süre boyunca işbu pazar analizinin geciktirilmesi, pazar analizi ile öngörülen diğer yükümlülüklerin de uygulanmasını geciktirebilecektir. VULA hizmetinin incelenmesi için diğer yükümlülüklerin geciktirilmesi hususunun ise düzenlemelerin zamanlama ve etkinliği bakımından olumsuz sonuçlar doğurabileceği, bu açıdan VULA'ya ilişkin yapılacak incelemenin, işbu pazar analizi akabinde başlatılarak daha sonraki bir tarihte neticelendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

değerlendirmesi yapılmıştır. Bu değerlendirme sonrası, 12.04.2013 tarih ve 2013/DK-SRD/188 Karar nolu Kurul kararı ile nihai pazar analizi onaylanırken, **SAYE hizmetine ilişkin olarak 2013 yılı sonuna kadar bir çalışma yapılarak Kurul'a sunulması**, karar altına alınmıştır.

11. Kurul kararı gereği, bir çalışma yapılmış ve Aralık 2013'de SAYE Yükümlülüğü konusunda kamuoyu görüşüne sunulmuş doküman hazırlanmıştır. Bu belgede, açıkça, “**Fiziksel Şebeke Altyapısına Erişim Pazar Analizi**” kapsamında **Türk Telekom'a getirilen yükümlülükler arasında SAYE yükümlülüğünün de eklenmesi gerektiğinin düşünüldüğü**, ifade edilmiştir. Hatta, VAE hizmetlerinin tam/etkin rekabet konusunda yetersizliği de belirtilmiştir.

12. Yapılan çalışmaların tamamlanması ile SAYE'nin ilgili "Fiziksel Şebeke Altyapısına Erişim Pazar Analizi" kapsamında Türk Telekom'a yükümlülük olarak getirilmesi konusunda Kurul kararı alınmasını beklenirken, **SAYE hizmeti yükümlülüğünü belirsiz bir geleceğe ve VAE tarifeleri uygulamalarının değerlendirilmesine bırakan** 22.05.2014 tarihli BTK kararı ile karşılaşılmıştır. Kararda,

Takirde karar verilmesi talep edilen konunun, 11.12.2013 tarihli ve 2013/DK-ETD/634 sayılı Kurul Kararı ile onaylanan ve 08.04.2014 tarihli ve 2014/DK-ETD/200 sayılı Kurul Kararı ile yürürlüğe girişi 4 ay tehir edilen, IP Seviyesinde Veri Akış Erişimi (VAE) hizmetine yönelik "devre başına port ücreti" ve santral ile trafik teslim noktası arasında abonelerin trafiğinin taşınmasına ilişkin "Mbit/sn başına transmisyon ücreti" temelli yeni VAE tarifelerine ilişkin uygulamalar gözlemlendikten sonra değerlendirilerek karara bağlanması hususuna karar verilmiştir.

denilerek, SAYE hizmetinin uygulamaya geçmesi, VAE tarifelerine ilişkin uygulamalar gözlemlendikten sonra yapılacak değerlendirmeye bırakılmıştır.

13. Anılan kararın açıkça hukuki temelden yoksun olması nedeniyle 08.09.2014 tarihli dilekçemiz ile BTK'ya başvuru yapılarak;

- I. Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim (SAYE) Hizmeti başlıklı **22.05.2014 tarih ve 2014/DK-SRD/261 Karar Nolu Kurul kararının gözden geçirilerek geri alınması/kaldırılması,**
- II. 5809 sayılı Kanun ile BTK'ya verilmiş görev ve yetkiler ile serbestleşme ve etkin rekabetin tesisi amacıyla yönelik olarak, SAYE hizmetine dair Aralık 2013 tarihli "kamuoyu görüşü alınmasına dair dokümanla" ilgili, mevzuatta tanımlanmış **pazar analiz sürecinin tamamlanması ile SAYE hizmeti sunumunun "Fiziksel Şebeke Altyapısına Erişim Pazar Analizi" kapsamında Türk Telekom'a getirilen yükümlülükler arasında tanımlanması,**

talep edilmişse de isteğin zımnen reddi üzerine **Ankara 10.İdare Mahkemesi'nin 2015/107 E.** sayılı dosyasında dava açılmak zorunda kalınmıştır. Anılan davada Mahkeme'nin 30.03.2016 tarih ve 2016/917 K. sayılı kararıyla dava konusu işlemin iptali üzerine **Kurul'un 01.09.2016 tarih ve 2016/DK-SRD/386 sayılı kararı** ile bu konudaki nihai kararın "*uygulanan port-transmisyon (ayrıştırması) temelli VAE tarife yapısının etkilerinin görülmesinden sonra*" tesis edileceği tarafımıza bildirilmiştir.

14. 2016 yılında alınan bu karar sonrası, **31.12.2019 tarih ve 2019/DK-SRD/338** sayılı Kurul kararı ile *Toptan Sabit Yerel ve Merkezi Erişim Pazarları Nihai Dokümanı* onaylanmıştır. Bu karar ile onaylanan Nihai Doküman'da Türk Telekomünikasyon AŞ. EPG'ye sahip işletmeci olarak belirlenirken, erişim yükümlülüğü kapsamında fiber şebekeler için Sanal ayrıştırılmış yerel erişimin

(SAYE) sağlanması bir yükümlülük olarak kabul edilirken bu yükümlülüğün 01.07.2020 tarihinde yürürlüğe girmesi kararlaştırılmıştır.

15. Türk Telekom'a getirilen SAYE yükümlülüğünün uygulamaya geçmesi için referans teklifin hazırlanarak onaylanması gerekmektedir. Bu çerçevede, 2021 yılında bu konuda "Türk Telekomünikasyon A.Ş. Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim Teklifinin Revize Edilmesi"ne dair düzenleme görüşe açılmış ve TELKODER tarafından 05.04.2021 tarihli görüş Kurum'a sunulmuşsa da aradan geçen sürede (2021-2024) bu konuda bir nihai sonuca varılmamıştır. Yani, **2013 yılından bu yana SAYE konusunda devam eden süreç hala sonuçlandırılmamıştır.**

16. SAYE, alternatif işletmecilerin EPG olan Türk Telekom ile rekabet edebilmeleri açısından son derece önemli olup 5809 sayılı Kanun'un temel amaç ve hedefleri açısından bugüne kadar uygulamasına çoktan geçilmiş olması gerekirken sürüncemede bırakılması EPG olan Türk Telekom grubu lehine bir filli durum yaratılmasına sebep olmuştur. Bu noktada, SAYE ile ilgili uygulama şekillendirilmeksizin dönüşüm sürecinin başlatılması rekabet açısından durumun daha da kötüye gitmesine neden olacaktır.¹

17. Alternatif işletmecilerin bir kısmı halihazırda Türk Telekom'un fiber teklifinden yararlanamamaktadır. Bu nedenle, dönüşüm sürecinin bu şekilde başlatılması, anılan **işletmeciler açısından kendi abonelerine hizmet sunamaz duruma düşmelerine** sebep olacaktır. Bu durumun rekabet açısından kabul edilemez olduğu açıktır. Yapılması gereken, dönüşüm (kapatma) yapılacak her yerde **ilgili işletmecilerin Türk Telekom grubu dışında, alternatif fiber erişim ürünlerini sunabilecek durumda olmalarının** sağlanmasıdır. Bunun yolu da SAYE'den geçmektedir.

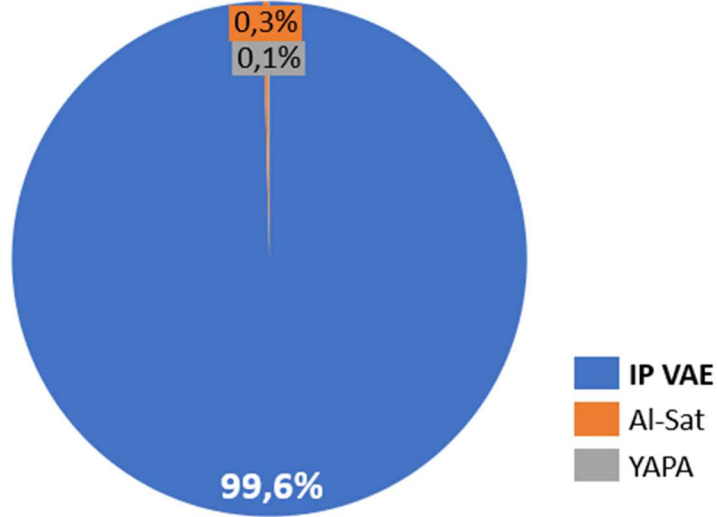

¹ Görselde geçen dipnotlar;

2)BTK 2023 2. Çeyrek Pazar Verileri Raporuna göre ülkemizde 10.907.734 xDSL abonesi, 6.532.323 fiber abonesi bulunmaktadır. Türk Telekom Yatırımcı İlişkileri raporuna göre Türk Telekom'un genişbant toplam abone sayısı 15,1 Milyon olarak belirtilmiştir.

3)BTK – 2022 1. Çeyrek Pazar Verileri Raporuna göre; Mart 2022 itibarıyla 11.340.968 xDSL abonesi bulunmakta olup YAPA abone sayısı 15.581, Al-Sat abone sayısı 32.275'tir.

18. Türk Telekom yıllardan beri geleneksel bir yerleşik işletmeci yaklaşımı sergileyerek fiyata dayalı olan veya olmayan dışlayıcı politikalar benimseyip alternatif işletmecileri pazar dışında tutmak istemektedir. Ülkemizde bakır ve fiber şebekeden hizmet alan abonelerin toptan seviyede %87 oranında Türk Telekom altyapısından hizmet aldığı², bu abonelerin %99,6'sının da ürün çeşitliliği, hizmet kalitesi ve fiyatlandırma hususlarında tamamen Türk Telekom inisiyatifindeki erişim yöntemi üzerinden (IP VAE) hizmet aldığı görülmektedir³ (Şekil 2).

(xDSL Abonelerinin Erişim Türlerine Göre Dağılımı (%) - BTK 2022 1. Çeyrek Verileri)

19. Alternatif işletmecilerin rekabet temelinde elektronik haberleşme hizmetlerini sunabilmeleri SAYE gibi Türk Telekom Referans Tesis Paylaşımı ve Aydınlatılmamış Fiber Teklifinin (RETPAFT) Revize Edilmesine ile Referans Ortak Yerleşim ve Bina Erişim Teklifinin (ROYBET) Revize Edilmesine” ilişkin referans tekliflerin yaşama geçirilmesine de bağlıdır. Buna karşın anılan revize süreçleri de 2020’den bu yana durmuştur. Bu durum tamamıyla EPG konumundaki Türk Telekom grubunun işine yarayan serbestleşme ve rekabeti hedefleyen 5809 sayılı yasanın ihlalidir.

20. 2019 yılında Türk Telekom’a yükümlülük olarak getirilen Fiber IP seviyesinde Veri Akış Erişimine (IP VAE) ilişkin referans teklif ancak 20.06.2023 tarih ve 2023/DK-ETD/191 sayılı Kurul Kararı ile yayımlanmış olup halen tam anlamıyla uygulanamamaktadır.

² BTK 2023 2. Çeyrek Pazar Verileri Raporuna göre ülkemizde 10.907.734 xDSL abonesi, 6.532.323 fiber abonesi bulunmaktadır. Türk Telekom Yatırımcı İlişkileri raporuna göre Türk Telekom’un genişbant toplam abone sayısı 15,1 Milyon olarak belirtilmiştir.

³ BTK – 2022 1. Çeyrek Pazar Verileri Raporuna göre; Mart 2022 itibarıyla 11.340.968 xDSL abonesi bulunmakta olup YAPA abone sayısı 15.581, AI-Sat abone sayısı 32.275’tir.

21. 15.01.2024 tarihinde Türk Telekom tarafından İşletmecilere iletilen “*FTTH Hizmetinde İşletmeci Modemi Kullanımı*” başlıklı e-postada “*Türk Telekomünikasyon A.Ş. Referans IP Seviyesinde Veri Akış Erişimi Teklifi*” nin uyum çalışmaları kapsamında, FTTH hizmetlerimizde PON şebekesinde İşletmeciler tercih etmesi durumunda ONT’ye kadar, HGW’ye kadar veya müşteri modemli kurulum talep edebileceği belirtilerek, bu kapsamdaki geliştirmelerin **13.06.2024** tarihinde **pilot ile devreye alınacağı ve takip eden dönemde yaygınlaştırılması planlanlandığı** ifade edilmiştir.

22. Bu kapsamda **Türk Telekom’un 2019 yılından beri yükümlü olduğu, yayımlanan teklifte ilk olarak 2023 yılı sonuna kadar tamamlaması gereken ‘İşletmecilerin kendi modemleri ile hizmet sunabilmesine imkan sağlayan geliştirmeler’, 2024 yılı ortasına kadar ve sadece pilot çalışmalar olacak şekilde ötelenmiş, daha da vahimi ise bu çalışmaların ne zaman tamamlanacağı ve ülke çapında uygulanabilir olacağı hususları belirsiz bırakılmıştır.** Bu da göstermektedir ki ilgili referans IP VAE teklifi bir bütün olarak değerlendirildiğinde, söz konusu IP VAE hizmetinin de tüm koşullarıyla uygulamaya alınamamış, kendi modemi ile hizmet sağlamak isteyen işletmecilerin belirsiz bir süreye kadar alternatif erişim ürününe kavuşamayacağı aşikardır.

23. Sonuç olarak günümüzde Türk Telekom’un gerekli çalışmaları (*referans IP VAE’yi, Türk Telekom’un geçmiş dönemde sunmuş olduğu ticari tekliften ayıran ve Sektörümüz hizmet sunumu için uzun zamandır kritik unsur olarak beklediği işletmeci modemi ile hizmet sunulmasına, port rezervasyon yapılmasına imkan sağlayacak geliştirmelerin tamamlanması gibi*) tamamlamadığı için IP VAE hizmeti kendi modemi ile hizmet sunmak isteyen işletmeciler için uygulanamaz durumdadır. Bu durumda söz konusu işletmecilerin **alternatif bir erişim ürününe kavuşmadan fiber dönüşüme zorlanması**, söz konusu işletmeci abonelerin mağdur edilmesine ve tek erişim sağlayıcı olan Türk Telekom grubuna (dikey bütünleşik işletmecisi olan TTNET A.Ş. ile birlikte) mahkum edilmesine, sektörde rekabet dengeleri adına telafisi mümkün olmayan sorunların ortaya çıkmasına neden olacaktır.

24. İşbu noktada söz konusu erişim ürünleri (IP VAE ve SAYE) tüm koşullarıyla uygulamaya alınmadan, söz konusu pilot çalışmalar tüm ülke çapında uygulanabilir hale getirilmeden hiçbir alternatif işletmecinin fiber dönüşüme zorlanmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

D. Sonuç ve İstem

---

25. Belirtilen yasal çerçevede; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu’nun web sayfasında 19.01.2024 tarihinde yayınlanan 02.01.2024 tarih ve 2024/DK-ETD/15 sayılı kararında, bu konuda Kurum’un

düzenleme hakkının saklı tutulmuş olmasından yola çıkılarak; Kurul kararı eki **“Dönüşüm Süreci” dokümanının** başvurumuzda belirtilen hususlar (bölgesel yaklaşım belirlenerek zaman ve yer planları işletmecilerle paylaşılarak, bildirim sonrası en az iki (2) yıla yayılmış bir dönüşüm planı çerçevesinde) gözetilerek daha net, açık ve yoruma yer bırakmayan bir açıklıkta ele alınıp IP VAE'nin tüm koşul ve gereklilikleriyle uygulamaya alınması ve **SAYE uygulamasına öncelik verecek** bir bakış açısıyla **yeniden düzenlenmesini**, Dernek üyesi işletmeciler ile abonelerinin mağdur duruma düşmelerinin engellenmesini teminen belirtilen **işlemler/süreçler tamamlanana kadar işbu Kurul kararına konu fiber dönüşüm sürecinin başlatılmamasını**, bu süreçte TELKODER ve üyesi işletmecilerin Kurum'a her tür desteği sunmaya hazır olduğunu belirtir, başvurumuza Anayasa'nın 40.maddesine uygun olarak yazılı cevap verilmesini dileriz.

Saygılarımızla,

Rıdvan UĞURLU
Genel Sekreter

Halil Nadir TEBERCİ
Yönetim Kurulu Başkanı

TELKODER

Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği